

Sygn. akt I C 3263/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 września 2017 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie, I Wydział Cywilny,

w składzie:

Przewodniczący: SSR Joanna Bieńkowska-Kolarz

Protokolant: st. sekretarz sądowy Anna Zaporowska

po rozpoznaniu w dniu 6 września 2017 r., w O., na rozprawie,

sprawy z powództwa K. S. (1), B. S.

przeciwko R. J., I. J.

o zapłatę

I powództwo oddala;

II zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3.617,00 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście) tytułem zwrotu kosztów procesu – wynagrodzenia pełnomocnika za pierwszą i drugą instancję.

SSR Joanna Bieńkowska-Kolarz

Sygn. akt I C 3263/16

UZASADNIENIE

Powodowie K. S. (1) i B. S. wnieśli o zasądzenie solidarnie od pozwanych I. J. i R. J. kwoty 10.300 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu, tj. od 4 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powodowie wskazali, że w dniu 16 kwietnia 2014r. zawarli z pozwanymi umowę na wykonanie i montaż stolarki okiennej w budynku przy ul. (...) w O.. Za wykonanie przedmiotu umowy powodowie zapłacili łącznie kwotę 130.000 zł. Już w trakcie wykonywania prac powodowie zgłaszali liczne zastrzeżenia, co do sposobu wykonania stolarki okiennej oraz wzywali pozwanych do zmiany sposobu wykonywania przedmiotu umowy. Usterki, na które zwracał uwagę powód, zostały potwierdzone w opinii biegłego, wydanej w sprawie o zabezpieczenie dowodu, prowadzonej pod sygn. X Co 74/15. W złożonej opinii biegły wskazał, że ujawnione a niedające się usunąć wady uzasadniają obniżenie wynagrodzenia należnego pozwanym o 20%. Zgodnie z umową powodowie mieli zapłacić za wykonane prace 150.876 zł, uwzględniając wskazania biegłego, wynagrodzenie winno zostać obniżone do kwoty 120.700 zł. Biorąc pod uwagę, że powodowie zapłacili pozwanym kwotę 130.000 zł, do zwrotu pozostaje kwota 9.300 zł. Niniejszym pozwem powodowie dochodzili dodatkowo kwoty 1.000 zł tytułem szkody, jaką ponieśli w związku z koniecznością usunięcia wad, które dadzą się usunąć.

Pozwani solidarnie I. J. i R. J., w odpowiedzi na pozew, wnieśli o oddalenie pozwu i zasądzenie od powodów na rzecz pozwanych zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwani przyznali, że powodowie zamówili u pozwanych wykonanie i montaż stolarki okiennej dla nieruchomości położonej w O. przy ul. (...). Podnieśli jednak, że obecny stan stolarki nie wynika z wad materiałowych czy też niewłaściwego montażu, a wadliwej eksploatacji przez powodów oraz niechlujnego wykonywania dalszych prac na budowie. Pozwani zakwestionowali opinię sporządzoną w trybie zabezpieczenia dowodu w postępowaniu prowadzonym przez tutejszy Sąd w sprawie sygn. X Co 74/15. Wskazali, że nie zapłacono w całości za umówione prace.

Sąd Rejonowy ustalił, co następuje:

W dniu 16 kwietnia 2014 r. powodowie K. S. (1) i B. S. zawarli z pozwanymi I. J. i R. J., będącymi (...) s.c., umowę na wykonanie i montaż stolarki okiennej według pomiarów pobranych z natury na budowie przy ul. (...) w O., według oferty stanowiącej załącznik do umowy. W umowie strony ustaliły wynagrodzenie za wykonanie dzieła na 147.960 zł brutto. W myśl postanowień ustępu 6 umowy, zmiany i uzupełnienia umowy wymagały dla ważności formy aneksu. Koszt montażu okien określony został na 4700 zł.

(bezsporne; ponadto: umowa – k. 10-11, 48-49, oferta 56/14 – k. 12-16, zeznania powoda K. S. (1) k. 260v. – 262v., zeznania pozwanego k. 262v. – 263v., zeznania pozwanej k. 263v. - 264).

W trakcie współpracy strony wielokrotnie ustnie zmieniały warunki umowy dotyczące zakresu prac. W czasie wszystkich pomiarów obecny był powód lub pełnomocnik powódki - K. S. (2). Zamiast przewidzianych w projekcie okien zastosowane zostały systemy szklenia strukturalnego, co nie było wycenienia w ofercie wstępnej. Na budowie stwierdzono także odchylenia w pionach. Inwestor jak i architekt projektu polecieli pozwanym dostosowanie stolarki do kształtu i wymiarów istniejący w rzeczywistości otworów okiennych. Pierwotny projekt znacząco odbiegał od wykonanej usługi.

(dowód: zeznania świadków: M. J. k. 253v. – 254v., J. N. k. 254v. – 255, Z. J. k. 260 – 260v., zeznania powoda K. S. (1) k. 260v. – 262v., zeznania pozwanego k. 262v. – 263v., zeznania pozwanej k. 263v. - 264).

W czasie odbioru na życzenie inwestora okna nie były pozaklejane folią, były czyste i dostępne do wglądu z wewnątrz i zewnątrz. Okna zostały specjalnie do odbioru umyte, choć pozostawały jeszcze do wykonania wszystkie prace mokre oraz obróbka blacharska przy oknach

Bezpośrednio po wstawieniu okien wykonywane były dalsze prace wykończeniowe przy elewacji i wewnątrz budynku. Na miejscu budowy panował nieporządek. W budynku panowały niezgodne z wymogami warunki ciepłno – wilgotnościowe wywołane intensywnym prowadzeniem wewnątrz obiektu mokrych prac wykończeniowych bez zastosowania odpowiedniego wietrzenia i ogrzewania.

Wstawione okna zostały zabezpieczone, aby nie uległy uszkodzeniu w wyniku prac pozostałych ekip, pomimo to dochodziło do zabrudzeń okien nanoszonym tynkiem, czy też klejem. W konsekwencji skrzydła okienne były demontowane przez pozwanych i czyszczone w siedzibie firmy.

Ponadto w trakcie wykonywanych prac wykończeniowych dochodziło do zarysowania szyb czy też gnieceń uszczelek okiennych. Brak wykończenia elewacji i obróbek blacharskich doprowadzał do wnikania wody do wewnątrz budynku.

(dowód: zeznania świadków: K. C. k. 253 – 253v., zeznania świadków: M. J. k. 253v. – 254v., J. N. k. 254v. – 255, S. M. k. 255, K. P. k. 255 – 255v., D. Z. k. 255v., zeznania powoda K. S. (1) k. 260v. – 262v., zeznania pozwanego k. 262v. – 263v.)

Stolarka okienna i drzwiowa oraz jej montaż w budynku przy ul. (...) w O. były niezgodne z zawartą umową. Niezgodność ta polega na:

- wykonaniu innych wymiarów okien niż określonych w załączniku do umowy,

- błędach w ciepłym montażu stolarki,
- zmianie okna trzyskrzydłowego na dwuskrzydłowe,
- wykonaniu innych elementów nie ujętych w załączniku do umowy.

Stolarkę wykonano niezgodnie z projektem:

- zmieniono wymiary, krój i rodzaj stolarki okiennej,
- zmian tych nie uwzględniono z autorem projektu budynku,
- stolarka osadzona jest na różnych wysokościach, tworząc różnej wysokości progi od ok. 1 cm do 11 cm,
- dla stolarki nie sporządzono indywidualnej dokumentacji technicznej, uzgodnionej z autorem projektu,
- dla stolarki nie wydano oświadczenia, że zapewniono zgodność wyrobu budowlanego z dokumentacją i przepisami,
- brak danych do stwierdzenia, że wykonana stolarka spełnia wymogi w zakresie izolacyjności akustycznej i cieplnej.

Usterkami wymagającymi naprawy są:

- wymiana uszkodzonych uszczelek,
- regulacja okuć stolarki,
- naprawa powłoki okna uszkodzonej prawdopodobnie podczas montażu,
- poprawa montażu wadliwie zamontowanego parapetu.

Wady stolarki uzasadniają obniżenie wynagrodzenia należnego pozwanym o 20 % kwoty umownej.

Pozwani nie zamontowali taśmy ciepłego montażu, jednakże do dokonania tej czynności zobowiązali się pracownicy prowadzący budowę domu.

(dowód: opinia biegłego z zakresu budownictwa Z. Z. k. 115-229 akt o sygn. X Co 74/15, zeznania powoda K. S. (1) k. 260v. – 262v., zeznania pozwanego R. J. k. 262v. – 263v.).

W trakcie wykonywania prac i po ich zakończeniu powodowie zgłaszali pozwanym zastrzeżenia, co do sposobu wykonania stolarki, wzywając jednocześnie do zmiany sposobu wykonywania przedmiotu umowy. Producent okien wzywany był również wielokrotnie w kwestiach serwisowych, m.in. do regulowania okien, czy wymiany zawiasów. Każdorazowo pozwani reagowali na zgłoszone usterki wysyłając na miejsce ekipę techników, także w sytuacjach, gdy nie powstały one z winy producenta.

(dowód: wiadomość e-mail – k. 17, 50, protokół odbioru końcowy z załącznikiem – k. 18-19, wezwanie – k. 20, 23, 24, zeznania świadków: M. J. k. 253v. – 254v., J. N. k. 254v. – 255, K. P. k. 255 – 255v., zeznania powoda K. S. (1) k. 260v. – 262v.)

Niewłaściwy sposób prowadzenia budowy i prac wykończeniowych, a przede wszystkim niezgodne z wymogami warunki ciepłno – wilgotnościowe, przyczyniły się do powstania wskazanych wad stolarki okiennej.

(dowód: opinia techniczna k. 64 – 79, zeznania świadka M. J. k. 253v. – 254v., zeznania pozwanego k. 262v. – 263v.).

Za wykonanie prac objętych umową powodowie uiszcili na rzecz pozwanych łącznie kwotę 130.000 zł.

(dowód: pokwitowania na umowie k. 10-11, zeznania powoda K. S. (1) k. 260v. – 262v., zeznania pozwanego k. 262v. – 263v.).

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Roszczenie powodów nie zasługiwało zdaniem Sądu na uwzględnienie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty przedłożone przez strony, których prawdziwość i wiarygodność nie była kwestionowana i nie budziła wątpliwości Sądu.

Ponadto Sąd wsparł się na opinii biegłego sądowego z zakresu budownictwa i rzeczoznawstwa majątkowego Z. Z. sporządzonej w sprawie o sygn. X Co 74/15. Opinia ta w ocenie Sądu była jasna, logiczna, należycie uzasadniona, a co niezmiernie istotne nie została skutecznie zakwestionowana przez żadną ze stron, wobec czego Sąd podzielił wnioski w niej zawarte i przyjął za własne.

Za podstawę poczynionych w sprawie ustaleń Sąd przyjął także opinię techniczną sporządzoną na zlecenie pozwanych. Wskazać przy tym należy, iż choć opinia ta ma charakter dokumentu prywatnego, to wnioski w niej zawarte są tożsame do ustaleń poczynionych w toku postępowania. Dlatego też zdaniem Sądu zasadnym było ich uwzględnienie przy analizie zasadności przedmiotowego roszczenia.

Dodatkowo Sąd wsparł się na zeznaniach powoda, pozwanych oraz na zeznaniach przesłuchanych w sprawie świadków. Należy jednakże wskazać, iż zeznania stron zasługiwały one na uwzględnienie jedynie w takim zakresie, w jakim miały potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym. W dużej części zarówno twierdzenia powoda jak i pozwanych w sposób wyraźny ukierunkowane były na uzyskanie przez nich korzystnego rozstrzygnięcia w sprawie. Powód – choć konsekwentnie podnosił okoliczność znaczącego odstąpienia przez pozwanych od warunków zawartej umowy i w konsekwencji jej wykonanie w sposób odmienny od ustalonego – zaprzeczał spoczywającemu po jego stronie przyczynieniu się do zaistniałej sytuacji, pomimo, iż okoliczność ta jest w niniejszej sprawie niewątpliwa.

Pozwani natomiast twierdzili, iż wiele zastrzeżeń powodów było bezpodstawnych, a ponadto jakiegokolwiek odstępstwa od umowy wynikały wyłącznie ze zmienności decyzji powodów i stanu technicznego budynku. Jednocześnie jednak na rozprawie w dniu 6 września 2017r. pozwany przyznał, iż choć z powodami ustalił zmianę stolarki trzyskrzydłowej na dwuskrzydłową, to mimo to w ofercie nie ujęto tej zmiany.

Dodatkowo Sąd wsparł się na zeznaniach przesłuchanych w sprawie świadków. Zeznania te były spójne i logiczne w zakresie odnoszącym się do montażu okien, sposobu ich zabezpieczenia, a także demontażu. W ocenie Sądu zeznania świadków korespondowały z powyższym materiałem dowodowym, a w bezpośrednim kontakcie brzmiały przekonująco.

W niniejszej sprawie bezspornym było, że powodów z pozwanymi łączyła umowa z dnia 16 kwietnia 2014 r. na wykonanie i montaż stolarki okiennej na budowie przy ul. (...) w O.. Bezspornym było też, iż z tytułu wynagrodzenia za wykonanie dzieła pozwani mieli otrzymać kwotę 147.960 zł brutto, zaś za dodatkowe prace przewidziano dopłatę w wysokości 4700 zł.

Strony zgodne były również co do tego, że powodowie nie uiścili należności w pełnej wysokości, albowiem dokonali zapłaty na rzecz pozwanych wyłącznie kwoty 130.000 zł, uchylając się od pozostałej zapłaty, którą motywowali wadami przedmiotu umowy.

Poza sporem pozostawała również okoliczność wielokrotnej zmiany zakresu przedmiotu dzieła w konsekwencji ustnych ustaleń czynionych przez strony.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia (art. 627 k.c.). Elementami przedmiotowo istotnymi umowy o dzieło są: określenie dzieła, do którego wykonania zobowiązany jest przyjmujący zamówienie,

a także, z uwzględnieniem regulacji art. 628 w zw. z art. 627 k.c., wynagrodzenia, do którego zapłaty zobowiązany jest zamawiający. Umowa o dzieło jest umową konsensualną, dwustronnie zobowiązującą, wzajemną i odpłatną, a jej zawarcie następuje zgodnie z ogólnymi zasadami dotyczącymi umów. Stosunek prawny umowy o dzieło dochodzi do skutku w wypadku złożenia przez obie strony zgodnych oświadczeń woli. Do skutecznego zawarcia umowy o dzieło nie jest zatem wymagane zawarcie jej w formie pisemnej, może zatem przybrać postać czynności konsensualnych, bądź mieć formę ustną.

Jednocześnie zauważyć należy, iż Sąd Najwyższy w wyroku z 25 stycznia 2002 roku (sygn. akt II UKN 769/00, LEX nr 560567) stwierdził, że dla prawidłowej oceny charakteru prawnego łączącego strony stosunku prawnego (czy doszło do nawiązania stosunku pracy, innego stosunku prawnego (cywilnoprawnego), czy też w ogóle nie doszło do ważnego złożenia oświadczenia woli z powodu jego pozorności) decydujące znaczenie mają ustalenia faktyczne dotyczące okoliczności zawarcia umowy, jej celu i zamiaru stron.

Podnieść dodatkowo należy, iż w wypadku umowy o dzieło niezbędne jest, aby starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu jako koniecznego do osiągnięcia (m.in. A. B. (w:) System prawa prywatnego, t. 7, 2004, s. 327; wyrok SA w Rzeszowie z dnia 21 grudnia 1993 r., III AUr 357/93, OSA 1994, z. 6, poz. 49; wyroki SA we Wrocławiu: z dnia 22 marca 2012 r., III AUa 1265/11, LEX nr 1164105; z dnia 19 kwietnia 2012 r., III AUa 244/12, LEX nr 1164111; z dnia 17 maja 2012 r., III AUa 280/12, LEX nr 1171362 i z dnia 22 maja 2012 r., III AUa 281/12, LEX nr 1171363).

W niniejszej sprawie – o czym wspomniano już powyżej – zakres czynności wykonywanych przez pozwanych na rzecz powodów był wielokrotnie zmieniany za zgodą obu stron i po wspólnych ustaleniach. Niebudzącą wątpliwości była bowiem konieczność wykonania stolarki według pomiarów pobranych z natury na miejscu budowy i z uwzględnieniem sukcesywnie dokonywanych zmian konstrukcyjnych budynku. Nie sposób jednak stwierdzić, aby ostateczny efekt montażu okien odpowiadał ustaleniom stron. W tym zakresie zasadnicze znaczenie miała opinia biegłego z zakresu budownictwa Z. Z. sporządzona w sprawie sygn. X Co 74/15. Z opinii tej jednoznacznie wynika, iż stolarka okienna została wykonana i zamontowana w sposób niezgodny z zawartą umową i projektem. Biegły wskazał bowiem nie tylko na szereg odstępstw od porozumienia stron, ale także na nieprawidłowe wykonanie dzieła (m.in. na błędy w ciepłym montażu stolarki, zmianie okna trzyskrzydłowego na dwuskrzydłowe, czy wykonaniu innych elementów nie ujętych w załączniku do umowy). Okoliczność nienależytego wykonania i montażu stolarki przyznał po części sam pozwany, który na rozprawie w dniu 6 września 2017r. potwierdził okoliczność zaniechania zamontowania taśmy ciepłego montażu, a także przyznał, iż pomimo że z powodami ustalono zmianę stolarki trzyskrzydłowej na dwuskrzydłową, to jednak zamontowano okna niezgodne z ustalonymi.

Zdaniem Sądu powyższe okoliczności niezaprzeczalnie wskazują na nienależyte wykonanie umowy przez stronę pozwaną. Tym samym Sąd uznał, iż nieprawidłowości, jakich dopuścili się pozwani, a co za tym idzie stwierdzone przez biegłego niezgodności z łączącą strony umową, czynią roszczenie powodów o odszkodowanie słusznym co do zasady. Podzielając pogląd wyrażony przez biegłego we wnioskach końcowych opinii uzasadnionym byłoby przyjęcie, iż roszczenie powodów uznać należałoby za zasadne do wysokości odpowiadającej 20 % wynagrodzenia należnego pozwanym.

Zważyć jednakże należy, iż spór między stronami sprowadzał się również do kwestii przyczynienia się do powstania szkody po stronie powodów, co ostatecznie miałoby wpływ na wysokość przyznanego im świadczenia. Podnoszony przez pozwanych zarzut w tym przedmiocie należało zatem rozpoznać.

Zgodnie z art. 362 kc jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron.

W ocenie Sądu – wbrew zajmowanemu przez powodów w toku procesu stanowisku – po ich stronie doszło do przyczynienia się do powstania i rozmiaru szkody. Za takowym przyjęciem przemawiają bowiem wnioski płynące z opinii biegłego i potwierdzającej ją opinii technicznej. Ze wskazanych opinii wynika bowiem, iż do powstania wad stolarki okiennej przyczynił się niewłaściwy sposób prowadzenia budowy i prac wykończeniowych, a przede

wszystkim niezgodne z wymogami warunki ciepłno – wilgotnościowe. Wnioski te posiadają ponadto potwierdzenie w zeznaniach przesłuchanych w sprawie świadków M. J., J. N., S. M. oraz pozwanego, z których wynika, iż na budowie prowadzonej u powodów panował znaczący nieporządek, w konsekwencji którego uszkodzeniu ulegały zabezpieczenia wykonanych okien. W czasie montażu okien prowadzone były bowiem równocześnie inne prace wykończeniowe, w tym prace mokre. Okna, pomimo, iż zabezpieczone były przez producenta folią, nosiły ślady zabrudzeń kładzionym w czasie ich montażu tynkiem czy też klejem. Ponadto w trakcie wykonywanych prac wykończeniowych dochodziło do zarysowania szyb a nawet gniecienia uszczelek. Dodatkowo świadkowie potwierdzili, iż w budynku panowała znaczna wilgotność – szkodliwa dla drewnianej stolarki okiennej – która mogła przyczynić się do powstania wybrzuszeń. Podkreślenia wymaga także, iż brak elewacji zewnętrznej umożliwił przeciek opadów do wewnątrz budynku, a tym samym podsiąkanie stolarki.

Podsumowując ten fragment rozważań, Sąd ustalił stopień przyczynienia po stronie powodów w wysokości 10 %, co z kolei czyni wysunięte przeciwko pozwanym żądanie zasadnym wyłącznie do wysokości odpowiadającej 10 % wynagrodzenia należnego pozwanym.

Poczynione ustalenia i dokonane na ich podstawie obliczenia doprowadziły Sąd do przekonania, iż wynagrodzenie należne pozwanym, ustalone na kwotę 152660 zł (147960 zł + 4700 zł), winno zostać obniżone o kwotę 15.266 zł (152660 zł x 10%). Uwzględniając zatem wysokość zastosowanego obniżenia stwierdzić należało, iż pozwanym za wykonane prace należne było wynagrodzenie w kwocie 137.394 zł.

Jako że w niniejszej sprawie okolicznością bezsporną było dokonanie przez powodów spłaty zobowiązania wyłącznie w kwocie 130.000 zł, uznać trzeba, iż powodowie nie uiścili na rzecz pozwanych całej należnej im kwoty. Wobec niewywiązania się przez stronę powodową z zobowiązania określonego łączącą strony umową w należnym pozwanym wymiarze, przedmiotowe powództwo podlegało oddaleniu.

Nie sposób bowiem przyznać słuszności przedmiotowemu roszczeniu powodów zważywszy, iż dochodzona pozwem kwota zawiera się w należności samoistnie potrąconej przez powodów poprzez zaniechanie uregulowania wynagrodzenia pozwanych w pełnej jego wysokości.

Orzeczenie o kosztach procesu wydano w oparciu o przepis art. 98 § 1 kpc, zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Sąd zważył przy tym, że pozwani ponieśli koszty wysokości 3617 zł, na które składają się kwoty: 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz 3600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

SSR Joanna Bieńkowska-Kolarz